

II

(Közlemények)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL, SZERVEITŐL, HIVATALAITÓL ÉS
ÜGYNÖKSÉGEITŐL SZÁRMAZÓ KÖZLEMÉNYEK

EURÓPAI BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott
állami támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének elemzési kritériumairól

(2014/C 188/02)

1. BEVEZETÉS

1. Ez a közlemény iránymutatásként szolgál az európai közérdeket képviselő jelentős projektek állami finanszírozásának állami támogatási szabályokkal összhangban történő értékeléséhez.
2. Az európai közérdeket képviselő jelentős projektek az uniós ipar szempontjából igen jelentős mértékben járulhatnak hozzá a gazdasági növekedéshez, a munkahelyteremtéshez és a versenyképességhez, mivel kedvező továbbgűrűző hatásuk a belső piacot és az Unió társadalmát is érintik.
3. Az európai közérdeket képviselő jelentős projektek uniós szinten vonnak be tudást, szakértelmet, pénzügyi forrásokat és gazdasági szereplőket, hogy megoldást kínáljanak a másként nem orvosolható, ám jelentős mértékű piaci és rendszerszintű hiányosságokra és társadalmi kihívásokra. E projekteket úgy alakították ki, hogy a szélesebb értelemben vett köz- és magánszféra együttesen vállalkozzon olyan nagyszabású projektekre, amelyek az Unió és polgárai számára jelentős előnyöket biztosítanak.
4. Az európai közérdeket képviselő jelentős projektek valamennyi közös európai célkitűzéssel bíró szakpolitika és fellépés számára lényegesek lehetnek, különösen az Európa 2020 stratégiában⁽¹⁾ megfogalmazott célok, a kiemelt uniós kezdeményezések, valamint a gazdasági növekedés szempontjából kulcsfontosságú területek, köztük a kulcsfontosságú alaptermotechnológiák⁽²⁾ összefüggésében.
5. Az állami támogatások korszerűsítésére irányuló kezdeményezés⁽³⁾ (a továbbiakban: SAM) az Európa 2020 stratégia prioritásainak megfelelően arra szólít fel, hogy az állami támogatások európai közérdeket képviselő célkitűzésekre irányuljanak annak érdekében, hogy megoldást kínáljanak a növekedés és a foglalkoztatás elősegítését, továbbá az integrált, dinamikus és versenyképes belső piac kialakulását hátráltató piaci és egyéb jelentős rendszerszintű hiányosságokra. Az európai közérdeket képviselő jelentős projektek kialakítása a hatóságok részéről nagyarányú részvételt tesz szükségessé, melynek hiányában maga a piac nem finanszírozna ilyen jellegű projekteket. Abban az esetben, ha az ilyen projektek közfinanszírozása állami támogatásnak minősül, e közlemény állapítja meg az alkalmazandó szabályokat, biztosítva, hogy a belső piacon továbbra is egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek.

⁽¹⁾ A Bizottság közleménye: „EURÓPA 2020 – az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája”, COM(2010) 2020 végleges, 2010.3.3.

⁽²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A kulcsfontosságú alaptermotechnológiák európai stratégiája – híd a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez, COM(2012) 341 final, 2012.6.26.

⁽³⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az állami támogatások uniós szabályozásának korszerűsítése, COM(2012) 209 final, 2012.5.8.

6. Az európai közérdeket képviselő jelentős projektek állami finanszírozásának szabályait egyrészt a kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz (K+F+I) nyújtott állami támogatások keretrendszere⁽¹⁾, másrészt a környezetvédelem állami támogatásáról szóló iránymutatás⁽²⁾ állapítja meg, melyek iránymutatást adnak az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 107. cikke (3) bekezdése b) pontjának alkalmazásához. Az állami támogatások korszerűsítésére irányuló kezdeményezés az Európa 2020 stratégia célkitűzéseivel és az említett kezdeményezés céljaival kialakítandó összhang érdekében kedvező alkalom a meglévő iránymutatások egyetlen dokumentumban történő aktualizálására és konszolidációjára, továbbá olyan területekre történő kiterjesztésére, ahol iránymutatás alkalmazása célszerű lehet. A közlemény ennélfogva az európai közérdeket képviselő jelentős projektekre vonatkozó meglévő rendelkezések helyébe lép. Ekképpen a közlemény külön e célt szolgáló, interdiszciplináris iránymutatást bocsát a tagállamok rendelkezésére, melynek célja, hogy ösztönözze az európai közérdeket képviselő jelentős, együttműködésen alapuló projektek kialakítását.
7. A Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja szerint a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető valamely, európai közérdeket képviselő jelentős projekt megvalósításának előmozdítására nyújtott támogatás. Ennek megfelelően e közlemény iránymutatást nyújt azokra a kritériumokra vonatkozóan, melyeket a Bizottság az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott állami támogatás értékelésére alkalmaz. Az alkalmazási kör meghatározását követően a közlemény megállapítja azokat a kritériumokat, amelyeket a Bizottság a 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja alkalmazásában a szóban forgó projektek jellegének és jelentőségének értékeléséhez alkalmaz. Ezt követően a dokumentum kifejti, hogy az állami támogatási szabályok keretében a Bizottság miként értékeli az európai közérdeket képviselő jelentős projektek állami finanszírozásának összeegyeztethetőségét.
8. A közlemény nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott valamely támogatás a Szerződés egyéb rendelkezései – nevezetesen a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja és az érintett rendelkezések végrehajtási szabályai – alapján is a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősül. Az állami támogatások keretrendszere jelenleg korszerűsítés alatt áll, hogy a tagállamoknak szélesebb körű lehetőségeket kínáljon az olyan jelentős projektek támogatására, amelyek a fenntartható növekedés és munkahelyteremtés előmozdítása érdekében különböző területeken célozzák a piaci hiányosságok megszüntetését és a kohéziós kihívások kezelését. Ugyanakkor az említett rendelkezések adott esetben nem kínálnak teljes körű megoldásokat az európai közérdeket képviselő jelentős projektek relevanciája, sajátosságai és jellemzői tekintetében, mivel esetükben olyan célzott támogathatósági, összeegyeztethetőségi és eljárási rendelkezésekre lehet szükség, melyeket e közlemény állapít meg.

2. ALKALMAZÁSI KÖR

9. E közlemény valamennyi gazdasági ágazatban alkalmazandó az európai közérdeket képviselő jelentős projektek tekintetében.
10. E közlemény nem alkalmazandó:
 - a) a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott támogatásra vonatkozó iránymutatás⁽³⁾ vagy az ezt követő bármely más iránymutatás, illetve az azt módosító vagy annak helyébe lépő rendelkezések értelmében nehéz helyzetben lévő vállalkozások támogatására irányuló intézkedések tekintetében;
 - b) olyan vállalkozás támogatására irányuló intézkedések tekintetében, amellyel szemben valamely támogatás visszafizetésére kötelező olyan bizottsági határozat van érvényben, amely a támogatást jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította;
 - c) olyan támogatási intézkedések tekintetében, amelyek maguk az intézkedések, a hozzájuk kapcsolt feltételek, vagy finanszírozási módszerük révén szükségképpen az uniós jog⁽⁴⁾ megsértésével járnak, különösen:
 - olyan támogatási intézkedések, amelyek esetében a támogatás nyújtása ahhoz a feltételhez kötött, hogy a kedvezményezett központi székhelye az adott tagállamban legyen, vagy túlnyomórészt abban a tagállamban telepedjen le,
 - olyan támogatási intézkedések, amelyek esetében a támogatás nyújtása ahhoz a feltételhez kötött, hogy a kedvezményezett belföldön előállított termékeket, illetve belföldi szolgáltatásokat vegyen igénybe,

⁽¹⁾ A kutatáshoz, fejlesztéshez és innovációhoz nyújtott állami támogatások közösségi keretrendszere, (HL C 323., 2006.12.30., 1. o.).

⁽²⁾ Közösségi iránymutatás a környezetvédelem állami támogatásáról (HL C 82., 2008.4.1., 1. o.).

⁽³⁾ A Közösség iránymutatása a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról (HL C 244., 2004.10.1., 2. o.). Az említett iránymutatás 20. pontjában foglaltak szerint létének fenyegetettsége miatt a nehéz helyzetben lévő vállalkozás nem tekinthető megfelelő eszköznek az egyéb közérdekű politikai célkitűzések elősegítésében mindaddig, amíg életképessége nem biztosítható.

⁽⁴⁾ Lásd pl. a C-156/98. sz. *Németország kontra Bizottság* ügyet, EBHT 2000., I-6857. o., 78. pont, és a C-333/07. sz., *Régie Networks kontra Rhone Alpes Bourgogne* ügyet, EBHT 2008., I-10807. o., 94–116. pont.

— olyan támogatási intézkedések, amelyek korlátozzák a kedvezményezett azon lehetőségét, hogy a kutatás, fejlesztés és innováció eredményeit más tagállamokban hasznosítsák.

3. TÁMOGATHATÓSÁGI KRITÉRIUMOK

11. Annak meghatározására, hogy egy projekt a Szerződés 107. cikke (3) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozik-e, a következő kritériumok alkalmazandók:

3.1. A projekt fogalom meghatározása

12. A támogatási javaslat olyan önálló projektre vonatkozik, amelynek egyértelműen meghatározottak a célkitűzései, valamint a végrehajtási feltételei, beleértve annak résztvevőit és finanszírozását is ⁽¹⁾.
13. A Bizottság „integrált projekteket”, azaz közös struktúrára épülő, egyazon célkitűzéssel bíró és koherens rendszerszintű megközelítés jellemezte önálló projekteket, terveket vagy programokat is támogathatónak minősíthet. Az integrált projektek egyedi alkotóelemei kapcsolódhatnak az ellátási lánc eltérő szintjeihez, azonban ki kell egészíteniük egymást, és szükségesnek kell bizonyulniuk a jelentős európai célkitűzés megvalósításához ⁽²⁾.

3.2. Európai közérdek

3.2.1. Általános kumulatív kritériumok

14. A projektnek konkrét, egyértelmű és azonosítható módon kell hozzájárulnia egy vagy több uniós célkitűzéshez, és társadalmi kihívásokra adott válaszok vagy uniós szintű értékteremtés révén jelentős hatást kell gyakorolnia az Unió versenyképességére és a fenntartható növekedésre.
15. A projektnek lényegesen hozzá kell járulnia az uniós célkitűzések megvalósításához, például az „Európa 2020” stratégia, az Európai Kutatási Térség, a kulcsfontosságú alatechnológiák európai stratégiája ⁽³⁾, az európai energiasztratégia ⁽⁴⁾, az éghajlat- és energiapolitika 2030-ra szóló kerete ⁽⁵⁾, az európai energiabiztonsági stratégia ⁽⁶⁾, az európai elektronikai stratégia, a transzeurópai közlekedési és energiahálózatok, valamint az olyan kiemelt uniós kezdeményezések, mint az Innovatív Unió ⁽⁷⁾, az európai digitális menetrend ⁽⁸⁾, az Erőforrás-hatékony Európa ⁽⁹⁾, vagy az integrált iparpolitika a globalizáció korában ⁽¹⁰⁾ alapvető fontosságú elemeként.

⁽¹⁾ Kutatás és fejlesztés esetében, amennyiben két vagy több projekt nem választható el egyértelműen egymástól és különösen amikor a technológiai siker valószínűsége az érintett projektek tekintetében nem független egymástól, azok egyetlen projektnek tekintendők. Az olyan projekteknek nyújtott támogatást, amely révén a projekt Európai Gazdasági Térségen (EGT) belüli helyszíne változik, ám jellege, kiterjedése és alkalmazási köre nem módosul, nem tekintik összeegyeztethetőnek.

⁽²⁾ A továbbiakban az önálló projektekre és az integrált projektekre egyaránt „projekt”-ként történik hivatkozás.

⁽³⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A kulcsfontosságú alatechnológiák európai stratégiája – híd a növekedéshez és a munkahelyteremtéshez, COM(2012) 341 final, 2012.6.26.

⁽⁴⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Energia 2020: A versenyképes, fenntartható és biztonságos energiaellátás és -felhasználás stratégiája, COM(2010) 639 végleges.

⁽⁵⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Éghajlat- és energiapolitikai keret a 2020–2030-as időszakra, COM(2014) 15 final.

⁽⁶⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai energiabiztonsági stratégiáról, COM(2014) 330 final.

⁽⁷⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az Európa 2020 stratégia kiemelt kezdeményezése: Innovatív Unió, COM(2010) 546 végleges, 2010.10.6.

⁽⁸⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai digitális menetrend, COM(2010) 245 végleges/2, 2010.8.26.

⁽⁹⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Erőforrás-hatékony Európa – Az Európa 2020 stratégia keretébe illeszkedő kiemelt kezdeményezés, COM(2011) 21 végleges, 2011.1.26.

⁽¹⁰⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Integrált iparpolitika a globalizáció korában: A versenyképesség és fenntarthatóság középpontba állítása, COM(2010) 614 végleges, 2010.10.28.

16. A projektet rendszerint több tagállam részvételével⁽¹⁾ kell megvalósítani, és előnyeinek nem csupán a finanszírozó tagállamokban, hanem az Unió jelentős részében jelentkezniük kell. A projektből származó előnyöket egyértelműen, konkrét és azonosítható módon kell meghatározni⁽²⁾.
17. A projektből származó előnyök nem korlátozódhatnak az érintett vállalkozásokra vagy ágazatra: az eredményeknek egyértelműen, konkrét és azonosítható módon meghatározott kedvező továbbgyűrűző hatásai (köztük az értéklánc különböző szintjeire, illetve a beszerzési és az értékesítési piacokra gyakorolt szisztemás hatások, vagy az egyéb ágazatokban jelentkező alternatív felhasználás vagy modális váltás) révén az európai gazdaság, illetve társadalom szélesebb körében, fokozott alkalmazhatósággal kell hasznosulniuk.
18. A projekthez a kedvezményezettnek társfinanszírozást kell nyújtania.
19. A projektnek tiszteletben kell tartania a környezeti szempontból káros támogatások fokozatos megszüntetésének elvét, melyre az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve⁽³⁾, valamint számos tanácsi következtetés⁽⁴⁾ is felszólít.

3.2.2. Általános kedvező indikátorok

20. A 3.2.1. pontban ismertetett kumulatív kritériumokon felül a Bizottság kedvezőbb elbánsítást biztosít a következő körülmények fennállása esetén:
 - a) típusát, célkitűzését és finanszírozási igényét tekintve a projekt kialakítása lehetővé teszi, hogy valamennyi érintett tagállam részt vegyen benne;
 - b) a projektet a Bizottság vagy a Bizottság által felhatalmazott más szerv – köztük az Európai Beruházási Bank – bevonásával alakítják ki;
 - c) a projektet a Bizottság vagy a Bizottság által felhatalmazott más szerv bevonásával választják ki, feltéve, hogy e szerv e célból végrehajtott struktúráként lép fel;
 - d) a projekt irányítási struktúráját a Bizottság vagy a Bizottság által felhatalmazott más szerv, valamint több tagállam bevonásával alakítják ki;
 - e) a projektet jelentős mértékű együttműködés jellemzi a partnerek számát, a különböző ágazatokat képviselő szervezetek bevonását, illetve eltérő méretű vállalkozások bevonását illetően;
 - f) a projekt uniós társfinanszírozásban részesül⁽⁵⁾.

3.2.3. Különleges kritériumok

21. A K+F+I projekteknek nagy horderejű innovációt kell képviselniük, vagy a K+F+I tekintetében lényeges hozzáadott értéket kell biztosítaniuk az érintett ágazat tudományos és technikai állásának fényében.
22. Az ipari hasznosítást magukban foglaló projekteknek jelentős kutatási vagy innovációs tevékenység, illetve alapvetően innovatív termelési eljárás alkalmazásával kell új termék vagy szolgáltatás kifejlesztését lehetővé tenniük. A meglévő termelőberendezések innovatív vetületet nélkülöző rendszeres korszerűsítése és meglévő termékek továbbfejlesztése nem minősül európai közérdeket képviselő jelentős projekteknek.

⁽¹⁾ Fizikai összeköttetésben lévő, határokon átnyúló hálózat részeként vagy a határokon átnyúló forgalomirányítást, illetve interoperabilitást lehetővé tévő szerepükből adódóan kivételt képeznek az alapvetően nemzetközi jelentőségű összekapcsolt kutatási infrastruktúrák és TEN-T projektek.

⁽²⁾ Önmagában az a tény, hogy a projekt megvalósításában különböző országok vállalkozásai vesznek részt, vagy valamely kutatási infrastruktúrát egymást követően olyan vállalkozások vesznek igénybe, melyeket különböző tagállamokban jegyeztek be, nem elegendő az európai közérdeket képviselő jelentős projekt minősítéshez. A Bíróság megalapozottnak találta azt a bizottsági megközelítést, melynek értelmében egy projekt a 107. cikk (3) bekezdésének b) pontja alkalmazásában akkor tekinthető európai közérdeket képviselő jelentős projektnak, ha nemzetközi európai program részeként több tagállam kormánya együttesen támogatja, vagy több tagállam valamely közös kockázat elleni együttes fellépése nyomán jön létre. A C-62/87. és 72/87. sz. *Exécutif régional wallon és SA Glaverbel kontra Bizottság* egyesített ügy, EBHT 1998., 1573. o., 22. pont.

⁽³⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az erőforrás-hatékony Európa megvalósításának ütemterve, COM(2011) 571 végleges, 2011.9.20.

⁽⁴⁾ Például az Európai Tanács 2013. május 23-i következtetései megerősítették, hogy meg kell szüntetni a környezeti vagy gazdasági szempontból egyaránt káros – többek között a fosszilis tüzelőanyagokra vonatkozó – támogatásokat, és elő kell mozdítani az új és intelligens energiainfrastruktúrákba történő beruházásokat.

⁽⁵⁾ Az Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai és más szervei által központilag kezelt olyan uniós finanszírozás, amely sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozik a tagállam ellenőrzése alá, nem minősül állami támogatásnak.

23. A környezetvédelmi, energiaügyi és közlekedési projekteknek kiemelt jelentőséggel kell bírniuk az Unió környezetvédelmi, az energiaellátás biztonságát is magában foglaló energia- illetve közlekedési stratégiája szempontjából, vagy jelentős mértékben hozzá kell járulniuk a belső piachoz, többek között, de nem kizárólag az említett ágazatok bevonásával.

3.3. A projekt jelentősége

24. Egy projekt akkor minősül európai közérdeket képviselő jelentős projektnak, ha mennyiségi vagy minőségi szempontból jelentős. Kifejezetten széles körű kiterjedéssel vagy alkalmazási körrel kell rendelkeznie, és/vagy igen figyelemreméltó technológiai vagy pénzügyi kockázattal kell bírnia.

4. ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGI KRITÉRIUMOK

25. A belső piac és az európai közérdeket képviselő jelentős projektek megvalósításának előmozdítására nyújtott támogatás a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja értelmében vett összeegyeztethetőségének értékelésekor a Bizottság a következő kritériumokat veszi figyelembe ⁽¹⁾.
26. A Bizottság az alábbiakban meghatározottak szerint mérlegelési teszttel értékeli, hogy a várható kedvező hatások felülmúlják-e a lehetséges kedvezőtlen hatásokat.
27. Figyelembe véve a projekt jellegét, a Bizottság megállapíthatja, hogy a piaci és egyéb jelentős rendszer-szintű hiányosságok megléte, valamint az európai közérdekhez nyújtott hozzájárulás teljesül, amennyiben a projekt megfelel a 3. pontban előírt támogathatósági kritériumoknak.

4.1. A támogatás szükségessége és arányossága

28. A támogatás nem fordítható valamely projekt azon költségeinek támogatására, amelyek a vállalkozásnál amúgy is felmerültek volna, és nem kompenzálhatja valamely gazdasági tevékenység szokásos üzleti kockázatát. A támogatás hiányában a projekt nem valósítható meg, vagy kisebb kiterjedéssel, illetve alkalmazási körrel valósítható meg, vagy más módon, a várható előnyök jelentős korlátozása mellett valósítható meg ⁽²⁾. A támogatás csak akkor tekinthető arányosnak, ha kevesebb támogatással nem lehetne elérni ugyanazt az eredményt.
29. A tagállamoknak a Bizottság rendelkezésére kell bocsátaniuk a támogatott projekttel kapcsolatos megfelelő információkat, és egy átfogó ellentétes foratókönyvet, amely felméri azt a helyzetet, amelyben egyetlen tagállam sem nyújt támogatást. Az ellentétes foratókönyv bemutathatja az alternatív projekt hiányát, vagy egy egyértelműen meghatározott és kellően kiszámítható, a kedvezményezett által belső döntéshozatala folyamán fontolóra vett alternatív projektet, vagy olyan alternatív projekthez is kapcsolódhat, melyet részben vagy egészében az Unió kívül valósítanak meg.
30. Alternatív projekt hiányában a Bizottság ellenőrzi, hogy a támogatási összeg ne haladja meg a támogatott projekt kellő jövedelmezőségéhez minimálisan szükséges mértéket, például azzal, hogy lehetővé teszi olyan belső megtérülési ráta elérését, amely összhangban áll az ágazat- vagy vállalat-specifikus küszöbértékkel vagy elvárható megtérülési szinttel. E célból használhatók továbbá olyan normál megtérülési ráták, amelyekre a kedvezményezett más, hasonló típusú beruházási projektek esetében tart igényt, a vállalkozás teljes tőkeköltsége, vagy az érintett ágazatban általában tapasztalt megtérülések is. Valamennyi várható releváns költséget és hasznot számításba kell venni a projekt teljes élettartama alatt.
31. A támogatás maximális szintjét a támogatható költségekhez viszonyítva megállapított likviditási rés határozza meg. Amennyiben azt a likviditási rés elemzése indokolja, a támogatási intenzitás elérheti a támogatható költségek 100 %-át. A likviditási rés a beruházás élettartama során előforduló pozitív és negatív, egy megfelelő diszkonttényező alapján jelenértékre diszkontált pénzforgalom különbözete, amely tükrözi a projekt kedvezményezett általi, a felmerült kockázatokat figyelembe vevő megvalósításához szükséges megtérülési rátát. A támogatható költségeket a melléklet állapítja meg ⁽³⁾.

⁽¹⁾ A Bíróság álláspontja értelmében a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezik az európai közérdeket képviselő jelentős projektek összeegyeztethetőségének értékelése terén. A C-62/87. és 72/87. sz. *Exécutif régional wallon és SA Glaverbel kontra Bizottság* egyesített ügy, EBHT 1998., 1573. o., 21. pont.

⁽²⁾ A támogatási kérelemnek meg kell előznie a munkák kezdetét, amely a beruházással kapcsolatos építési munkálatok megkezdése, a berendezések megrendelésére vonatkozó első kötelezettségvállalás vagy a beruházást visszafordíthatatlanná tevő egyéb kötelezettségvállalás közül az, amelyre előbb kerül sor. Nem tekintendő a munkák kezdetének a földterület vásárlása vagy az olyan előkészítő munkálatok, mint az engedélyek beszerzése és az előzetes megvalósíthatósági tanulmányok elkészítése.

⁽³⁾ Integrált projekt esetében a támogatható költségeket az egyes projektek szintjén kell részletezni.

32. Amennyiben – például belső vállalati dokumentumokkal – kimutatható, hogy a támogatás kedvezményezettjének egy támogatott projekt, illetve egy támogatásban nem részesülő alternatív projekt megvalósítása között kell választania, a Bizottság összehasonlítja a beruházás várható nettó jelenértékét a támogatott projekten és az alternatív projekten belül, tekintetbe véve a különböző üzleti forgatókönyvek bekövetkezé-
tének valószínűségét.
33. Elemzése során a Bizottság a következő tényezőket veszi figyelembe:
- a) **a várt változás pontos meghatározása:** a tagállamnak pontosítania kell, hogy az állami támogatás eredményeképpen milyen magatartásbeli változás várható, azaz számítani lehet-e új projekt elindítására, vagy valamely projekt kiterjedésének, alkalmazási körének vagy ütemének növekedésére. A magatartásban bekövetkezett változást annak összetételével kell meghatározni, hogy támogatással, illetve támogatás hiányában milyen eredménnyel és szinten valósulna meg a célzott tevékenység. A két forgatókönyv eltérése mutatja a támogatási intézkedés hatását és az abból következő ösztönző hatást;
- b) **a nyereségesség szintje:** ha a projekt önmagában nem lenne kellően jövedelmező ahhoz, hogy egy magánvállalkozás megvalósítsa, ám a társadalom számára jelentős előnyökkel bírna, nagyobb a valószínűsége annak, hogy a támogatás ösztönző hatással bír.
34. A nemzetközi kereskedelem tényleges vagy lehetséges közvetlen vagy közvetett torzulásainak kiküszöbölése érdekében a Bizottság számításba veheti azt a tény, hogy Unión kívüli versenytársak hasonló projektekhez – közvetlenül vagy közvetve – azonos intenzitású támogatást kaptak (az elmúlt három évben), illetve kapnak a jövőben. Mindazonáltal amikor valószínűsíthető, hogy a nemzetközi kereskedelem torzulásai több mint három év elteltével jelentkeznek – tekintettel a szóban forgó ágazat sajátos jellegére –, a referencia-időszakot ennek megfelelően meg lehet hosszabbítani. Az érintett tagállam lehetőség szerint elegendő információt szolgáltat a Bizottságnak a helyzet megfelelő értékeléséhez, különösen a harmadik országbeli versenytárs versenyelőnyének szükséges figyelembevételéhez. Ha a Bizottságnak nem állnak rendelkezésére a megítélt vagy javasolt támogatásra vonatkozó bizonyítékok, akkor határozatát a körülményektől függő tényekre is alapozhatja.
35. A bizonyítékokat a Bizottság vizsgálati jogkörével élve is összegyűjtheti⁽¹⁾.
36. A támogatási eszközt azon piaci és egyéb jelentős rendszerszintű hiányosságokra tekintettel kell kiválasztani, amelyek felszámolására a támogatás törekszik. Például amikor pénzügyi forráshiány jelenti a mögöttes piaci hiányosságot, a tagállamoknak általában likviditási támogatás – például hitel vagy garancia – formájában kell támogatáshoz folyamodniuk⁽²⁾. Amennyiben a vállalkozás köteles vállalni egy bizonyos mértékű kockázatmegosztást is, általában a visszafizetendő előleg jelenti az előnyben részesítendő támogatási eszközt. A visszafizetendő támogatási eszközöket általában kedvező indikátornak tekintik.
37. Az energiabiztonsággal és az energiahatékonysággal kapcsolatos célkitűzéseket az elemzések során adott esetben figyelembe kell venni.
38. A Bizottság kedvezőbb elbírálásban részesíti azokat a projekteket, amelyekhez a kedvezményezettek vagy független befektetők jelentős hozzájárulást nyújtanak. A tárgyi eszközökhöz és immateriális javakhoz, valamint földterülethez nyújtott hozzájárulásokat piaci áron számolják el.
39. A kedvezményezettek versenyszerű, átlátható és megkülönböztetésmentes pályázati eljárás útján történő kiválasztását kedvező indikátornak tekintik.

4.2. A verseny indokolatlan torzulásainak megelőzése és a mérlegelési teszt

40. A tagállamoknak bizonyítékkal kell alátámasztaniuk, hogy a javasolt támogatási intézkedés megfelelő szakpolitikai eszközként szolgál a projekt célkitűzésének megvalósításához. Nem tekinthető megfelelőnek a támogatási intézkedés, amennyiben ugyanaz az eredmény elérhető más, kevésbé torzító szakpolitikai eszközökkel vagy támogatási eszközökkel.

⁽¹⁾ Lásd az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2013. július 21-i 734/2013/EU tanácsi rendelet 1. cikkének (3) bekezdését (HL L 204., 2013.7.31., 15. o.).

⁽²⁾ A garancia formájában nyújtott támogatásnak korlátozott időtartamra kell szólnia, a kölcsönként nyújtott támogatások esetében pedig visszafizetési határidőket kell előírni.

41. A támogatás összeegyeztethetősége érdekében a támogatási intézkedésnek a verseny és a tagállamok közötti kereskedelem torzulása tekintetében jelentkező negatív hatásait korlátozni kell, és azokat meg kell haladni az európai közérdeket képviselő célkitűzés megvalósítása terén jelentkező kedvező hatásoknak.
42. A támogatási intézkedés negatív hatásainak értékelésekor a Bizottság a verseny torzulásainak elemzését a többletkapacitás kockázata mellett arra a várható hatásra összpontosítja, amelyet a támogatás az érintett termékpiacon – köztük a beszerzési és az értékesítési piacon – a vállalkozások közötti versenyre gyakorol.
43. A Bizottság értékeli a piac lezárása és az erőfölény kockázatát, különösen a kutatási eredmények hiánya vagy korlátozott terjesztése esetén. Az infrastruktúra létesítését magukban foglaló projekteknek⁽¹⁾ gondoskodniuk kell az infrastruktúrához való nyílt és megkülönböztetésmentes hozzáférésről, csakúgy mint a megkülönböztetésmentes díjszabásról⁽²⁾.
44. A Bizottság értékeli a kereskedelemre gyakorolt lehetséges kedvezőtlen hatásokat, köztük a tagállamok közötti támogatási versenyt, mely különösen felerősödhet egy adott helyszín kiválasztása kapcsán.

4.3. Átláthatóság

45. A tagállamoknak gondoskodniuk kell a következő információk átfogó állami támogatási weboldalon való közzétételéről nemzeti vagy regionális szinten:
 - a) a támogatási intézkedés szövege és végrehajtási rendelkezései, vagy az ezekre mutató internetes hivatkozás;
 - b) a támogatást nyújtó hatóság vagy hatóságok megnevezése;
 - c) az egyedi kedvezményezett megnevezése, az egyes kedvezményezetteknek nyújtott támogatás formája és összege, a támogatás nyújtásának időpontja, a vállalkozás típusa (kkv/nagyvállalkozás); a kedvezményezett székhelye szerinti régió (NUTS II szinten); valamint az elsődleges gazdasági ágazat, amelyben a vállalkozás a tevékenységét folytatja (NACE-csoport szintjén)⁽³⁾.
46. Ettől a követelménytől el lehet tekinteni az 500 000 EUR összegűnél alacsonyabb egyedi támogatások nyújtása esetén. Ezeket az információkat a támogatás odaítéléséről szóló határozat meghozatalát követően közzé kell tenni, legalább 10 évig meg kell őrizni, és korlátozás nélkül elérhetővé kell tenni a nyilvánosság számára⁽⁴⁾. A tagállamok nem kötelesek 2016. július 1-je előtt közölni a fenti információkat.

5. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

5.1. Bejelentési kötelezettség

47. A Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamoknak minden esetben előzetesen tájékoztatniuk kell a Bizottságot a támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról, beleértve az európai közérdeket képviselő jelentős projektekhez nyújtandó támogatásokat is.
48. Az egyazon európai közérdeket képviselő jelentős projektben részt vevő tagállamok felkérését kapnak, hogy lehetőség szerint közös bejelentést nyújtsanak be a Bizottságnak.

5.2. Utólagos értékelés és beszámolók

49. A projekt kivitelezése során rendszeresen beszámolót kell készíteni. Adott esetben a Bizottság utólagos értékelés elvégzését kérheti.

5.3. Hatálybalépés, érvényesség és felülvizsgálat

50. E közlemény 2014. július 1-jétől 2020. december 31-ig alkalmazandó.

⁽¹⁾ A kísérleti gyártósorok nem tekintendők infrastruktúrának.

⁽²⁾ Energetikai infrastruktúrát magában foglaló projekt esetében a projekt a belső piacra vonatkozó jogszabályoknak megfelelően díjtétel- és hozzáférési szabályozás, valamint szétválasztási követelmények alá esik.

⁽³⁾ Kellően indokolt esetben és a Bizottság beleegyezésével üzleti titkok és egyéb bizalmas információk kivételével (A Bizottság közleménye az állami támogatásokra vonatkozó határozatokkal kapcsolatos szakmai titoktartásról, C(2003) 4582 (HL C 297., 2003.12.9., 6. o.)).

⁽⁴⁾ Ezeket az információkat a támogatás odaítélésétől számított 6 hónapon belül kell közzétenni. Jogellenes támogatások esetén a tagállamoknak a Bizottság vonatkozó határozatától számított 6 hónapon belül gondoskodniuk kell ezen információ utólagos közzétételéről. Az információt olyan formátumban kell hozzáférhetővé tenni, amely lehetővé teszi az adatok keresését, kinyerését és az interneten való egyszerű közzétételét. Erre például a CSV vagy az XML formátum alkalmas.

51. A Bizottság az e közleményben megállapított alapelveket minden olyan bejelentett támogatási projekt esetében alkalmazza, amely tekintetében határozathozatalra kéri fel a közleménynek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzétételét követően, akkor is, ha a projekteket még a közzétételt megelőzően jelentették be.
52. A jogellenes állami támogatás értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló közleménnyel⁽¹⁾ összhangban a Bizottság a be nem jelentett támogatások esetén e közleményt alkalmazza akkor, ha a támogatást annak hatálybalépését követően ítélték oda, és a támogatás odaítélésekor hatályban lévő szabályokat alkalmazza a támogatás odaítélésének minden más esetére.
53. A Bizottság e közleményt bármikor módosíthatja, amennyiben ez a versenypolitikával összefüggő okok, vagy más uniós szakpolitikák, nemzetközi kötelezettségek, illetve piaci fejlemények figyelembevétele miatt, vagy más indokolt esetben szükségessé válik.

⁽¹⁾ A jogszerűtlen állami támogatások értékelésére alkalmazandó szabályok megállapításáról szóló bizottsági közlemény (HL C 119., 2002.5.22., 22. o.).

MELLÉKLET

TÁMOGATHATÓ KÖLTSÉGEK

- a) Megvalósíthatósági tanulmányok, ideértve az előkészítő műszaki tanulmányokat és a projekt megvalósításához szükséges engedélyek beszerzési költségét.
- b) A projekt mértékéig és időtartamára igénybe vett eszközök és felszerelések (köztük létesítmények és szállító-járművek) költségei. Amennyiben ezeket az eszközöket és felszereléseket a projektnél nem használják fel teljes élettartamukra, csak a projekt időtartamának megfelelő – a szokásos számviteli gyakorlatnak megfelelően kiszámított – értékcsökkenési ráfordítások minősülnek elszámolható költségeknek.
- c) A projekt mértékéig és időtartamára igénybe vett építmények, infrastruktúra és földterület akvizíciós (vagy építési) költségei. Amennyiben e költségeket nem az értékcsökkenési ráfordítások, hanem a kereskedelmi átvételi érték vagy a ténylegesen felmerülő tőkeköltségek tekintetében határozzák meg, a földterület, építmény vagy infrastruktúra maradványértékét előzetesen vagy utólagosan ki kell vonni a likviditási részből.
- d) Egyéb anyagok, beszerzések és a projekthez szükséges hasonló termékek költségei.
- e) Szabadalmak és más immateriális eszközök megszerzésével, validálásával és védelmével kapcsolatos költségek. A szerződéses kutatás, ismeretek és a külső forrásokból a piaci feltételeknek megfelelően megvásárolt vagy licencia alapján felhasználható szabadalmak, valamint a tanácsadás és ezzel egyenértékű szolgáltatások költségei, ha azokat kizárólag a projekthez veszik igénybe.
- f) Közvetlenül a K+F+I tevékenységek – köztük az első ipari hasznosításhoz ⁽¹⁾ kapcsolódó K+F+I tevékenységek – vonatkozásában felmerülő személyzeti és igazgatási költségek (ideértve az általános költségeket is), illetve infrastrukturális projekt esetében az infrastruktúra létesítése közben felmerülő költségek.
- g) Első ipari hasznosításra irányuló projektnak nyújtott támogatás esetén a tőkekiadások és az igazgatási kiadások, amennyiben az ipari hasznosítás olyan K+F+I tevékenység ⁽²⁾ eredménye, amely a projekt sikeres megvalósításának szerves és szükséges része, és maga is igen jelentős K+F+I komponenszt tartalmaz. Az igazgatási kiadásoknak a projekt említett komponenséhez kell kapcsolódniuk.
- h) Indokolt esetben egyéb, a projekt megvalósításához elválaszthatatlanul kapcsolódó költségek is elfogadhatók, a g) pont hatályán kívül eső működési költségek kivételével.

⁽¹⁾ Az első ipari hasznosítás a kísérleti létesítmények bővítésére, vagy a maga nemében újak minősülő berendezésre és létesítményre utal, és a tesztelési szakaszt is felölelő kísérleti stádiumot követő szakaszt foglalja magában, ám a tömegtermelést és a kereskedelmi tevékenységeket nem.

⁽²⁾ Nem szükségeszerű, hogy ugyanaz a szervezet végezze az első ipari hasznosítást és a K+F+I tevékenységet, amennyiben az előbbi jogot szerez a megelőző K+F+I tevékenység eredményeinek felhasználására, továbbá mind a K+F+I tevékenység, mind az első ipari hasznosítás a projekt részét képezi, és bejelentésükre együttesen kerül sor.